

ทบ.2 ลูกอีสาน... 'โฮมซิก' ของทหารเกณฑ์ไกลบ้าน

เรื่องราวความขัดแย้งอันยืดเยื้อของ 'ไฟใต้' ได้เข้าไปสัมพันธ์กับผู้คนหลายระดับ ผลสะท้อนไม่อาจจำกัดวงว่าผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงอย่างทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครองเท่านั้น แต่ความขัดแย้งครั้งนี้ได้ขยายวงและนำพาผู้คนจากต่างถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือกำลังพลที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนลงมาดูแลพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ได้มาจากกองกำลังประจำถิ่นอย่างกองทัพภาคที่ 4 เท่านั้น หากต้องอาศัยกองกำลังจากกองทัพภาคอื่นๆ เข้าเสริมอีกด้วย ทำให้กองกำลังขนาดใหญ่อย่างกองทัพภาคที่ 2 ซึ่งมีภารกิจหลักในการดูแลพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำต้องเข้ามามีส่วนในการดำเนินภารกิจครั้งนี้อย่างยิ่งไม่ได้

การมาของกองทัพภาคที่ 2 ได้นำพา 'ชายฉกรรจ์' ชาวบ้านธรรมดาสมาญจากภาคอีสานที่อายุเพิ่งครบ 20 บริบูรณ์ ถูกส่งมาประจำการในดินแดนอันแสนไกล เรื่องราวอันเร้นลับของเทือกเขาบูโด พื้นที่มลายูมุสลิมที่มีความแตกต่างทั้งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมกันอย่างสิ้นเชิง จากเด็กหนุ่มชาวบ้านธรรมดาๆ เมื่อต้องสวมเครื่องแบบจับปืนถูกส่งมาประจำการถึงชายแดนภาคใต้อาจเป็นเรื่องไกลเกินกว่าจะจินตนาการของทหารลูกชาวบ้านคนหนึ่ง ที่กองทัพอาจไม่ได้อบรมให้

เรียนรู้อย่างลึกซึ้งถึงปมความขัดแย้งอันยาวนานว่ามาจากเหตุอันใด พวกเขาอาจมาเพราะภารกิจที่มีอาจปฏิเสธ พวกเขาความแปลกแยกใจด้วยความหวาดกลัวและความหวังว่าวันหนึ่งหลังผลัดเปลี่ยนกำลังพล พวกเขาจะได้ 'กลับบ้าน' อย่างปลอดภัย

การมาของพวกเขาจึงไม่ได้มี 'อุดมการณ์' ชาตินิยมอย่างเข้มข้น พวกเขาอาจมาเพราะภารกิจในฐานะกลไกของรัฐระดับล่างสุด ที่ไม่ได้ลึกซึ้งกับความขัดแย้งในครั้งนี้นัก การดำเนินชีวิต

ของพวกเขาจึงขอแค่พาชีวิตให้รอดและมีความหวังสูงสุดคือการได้ 'กลับบ้าน' เท่านั้น

กับชีวิตที่ต้องเสี่ยงเป็นเสี่ยงตายเช่นนี้ ก่อนมาปักชำได้ญาติพี่น้องอาจมอบเครื่องรางอันศักดิ์สิทธิ์ไว้คุ้มครองตัว หน่วยงานต้นสังกัดอาจเลี้ยงส่งและเสริมขวัญกำลังใจเขาด้วยการคล้องพวงมาลัย ในขณะที่เขากลับอาจไม่แน่นอน เขาอาจกลับไปใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายหลังปลดประจำการหรือเลวร้ายกว่านั้นหากพวกเขาต้องกลับบ้านอย่างเอิกเกริกพร้อมธงไตรรงค์คลุมหีบศพ

เพลงของ 'หนุ่มตามฝันจากบ้านมาไกล'

เพลงสั้นๆ ง่ายๆ อย่างเพลง 'ทบ.2 ลูกอีสาน' ของ 'ไผ่ พงศธร' เป็นบทสะท้อนของความรู้สึกของพลทหารไกลบ้านที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นได้เป็นอย่างดี เพลงนี้เคยได้รับความนิยมอย่างสูงสุดมาแล้ว สามารถทะยานขึ้นสู่อันดับ 1 ของชาร์ต 'มหานครชาร์ต' ประจำวันที่ 23 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2553 โดยตัวของ 'ไผ่ พงศธร' นั้นถูกวางภาพลักษณ์ให้เป็น 'หนุ่มตามฝันจากบ้านไกล' จากต้นสังกัด 'แกรมมี่โกลด์' อยู่แล้ว ผลงานเพลงร้องที่ให้ความสำคัญกับผู้ใช้แรงงานพลัดถิ่นจากอีสาน อย่างเพลง 'คนบ้านเดียวกัน' อันโด่งดัง องค์กรประกอบนี้จึงทำให้เพลง 'ทบ.2 ลูกอีสาน' ติดหูคนได้ไม่ยาก

เพลง 'ทบ.2 ลูกอีสาน' แต่งเนื้อร้องโดย 'วสุ ห้าวหาญ' นักแต่งเพลงหน้าใหม่ไฟแรงของค่ายแกรมมี่โกลด์ เคยให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อมวลชนถึงแรงบันดาลใจของเขาต่อเพลงนี้ว่า

"ประมาณเดือนสิงหาคม-กันยายน ปีที่แล้ว (2552) ผมนอนดูโทรทัศน์ เห็นข่าววงระเบิดรถฮัมวี มีทหารเสียชีวิต ก็มาอ่านจากหนังสือพิมพ์ และมีรายการโทรทัศน์เขาไปสัมภาษณ์ชีวิตทหารจากภาคอีสานที่มาประจำการภาคใต้ เลยคิดว่ามีประเด็นน่าจะหยิบมาเขียนเป็นเพลง ผมนึกถึงทหารที่ถูกระเบิด ความคิดของเขาคงจะเหมือนจำเริญร อยากกลับบ้าน ชีวิตเขาแขวนอยู่บนเส้นด้าย เขาคงคิดถึงพ่อแม่ คนรักของเขา

"ผมอยากเขียนเพลงถึงทหารชั้นผู้น้อย เคยฟังรายการวิทยุที่ทหารเขาโทรมาขอเพลงกับดีเจ เขาเล่าให้ฟังว่า เขาไม่ได้ขัดแย้งกับคนในพื้นที่ ขับรถผ่านบ้านยังขอข้าวขอน้ำกินกันไม่ได้เป็นปรปักษ์กัน เขาทำภารกิจต่างหน้าที่มาจากต่างภูมิภาคแล้วกัน ผมว่าถ้าตัดเรื่องสิ่งที่ห่อหุ้มออกไป เราก็ต่างเป็นมนุษย์เหมือนกัน เอื้ออาทรกันได้"

วสุ ยังเผยว่า เขายังประทับใจกับเพลงแนวนี้ที่เขียนถึงเหล่าทหารหาญอย่างเพลง 'จดหมายจากแนวหน้า' ผลงานของครูชลธิ์ ธารทอง ที่แต่งให้ ยอดรัก สลักใจ ขับร้องมาตั้งแต่ตนเองยังเด็ก

ซึ่งเป็นทำให้เป็นแรงบันดาลใจต่อการเขียนเพลง ‘ทบ.2 ลูกอีสาน’ ว่ายังไม่เคยเขียนในประเด็นนี้ โดยคิดว่าถ้าคนเราไม่ยึดเรื่องทัศนคติ ความเชื่อ เราก็ไม่เกลียดชังกัน คนจากต่างภูมิลำเนาก็อาจพบรักกันได้

เรื่องเล่าของ ‘ทหารไกลบ้าน’

โครงเรื่องของเพลงนี้ไม่ได้มีอะไรซับซ้อนตามแบบฉบับเพลงลูกทุ่ง ที่เล่าเรื่องอย่างง่าย ๆ ตรง ๆ ของทหารเกณฑ์อีสานไกลบ้าน ซึ่งอาจจะพบรักกับสาวมลายูมุสลิมในพื้นที่ และหวังว่าเสร็จภารกิจจะได้ ‘กลับบ้าน’ ซึ่งอาจจะเรียกพลอดแบบนี้เป็นสูตรแบบ ‘โฮมซิก - พบรัก’

เพลงในตอนแรกพูดถึงการที่ทหารชาวอีสานถูกเกณฑ์เข้ามาในกรมทหาร นัยของคำว่า ‘ทบ2’ หมายถึงพลทหารประจำการสังกัดกองทัพบกผลัดที่ 2 ถูกส่งมาประจำการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อระงับเหตุที่เขาเองอาจไม่รู้ถึงสาเหตุของความขัดแย้ง แต่ต้องจำใจมาด้วยภารกิจที่ไม่อาจจะปฏิเสธ ในท่อนนี้สะท้อน

ความรู้สึกของเขาต่อการมาในเมืองที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม สายตาของคนรอบข้างที่ไม่มีความไว้วางใจ เป็นความรู้สึกของความ ‘แปลกแยก’ ผ่านความรู้สึกว่า ‘ว่าแหว’ ดังคำอุปมาที่ใช้ในเพลงว่า ‘ชีวิตตั้งเรือลำน้อยลอยเล’ และ ‘ชีวิตที่เขavnอยอยู่บนเส้นด้าย’

ในเพลงยังเล่าถึงภารกิจหลักที่ต้องทำคือการ “ลาดตระเวน” โดยเฉพาะภารกิจในเวลากลางคืน ซึ่งยังคงได้ยินเสียงของปืนแหวมาจากชายเขา แน่นนอนว่าในระหว่างการปฏิบัติภารกิจใจของพวกเขา ยัง ‘คิดถึงบ้าน’ ซึ่งหวังว่าคนที่บ้านคงนอนหลับฝันดีกันอยู่

นอกจากนี้เพลงยังเล่าเรื่องเชิงรักกระจุกกระจิมของชายหนุ่มทหารเกณฑ์พลัดถิ่น กับสาวมลายูในพื้นที่เมืองว่าให้ผู้ฟังพอเคลิ้มๆ ลืมเสียงปืนสักชั่วคราวว่า “ในวันดี ๆ ที่ไม่มีสถานการณ์” นั้น มีการแสดงไมตรีต่อกัน โดยตัวเองมีความเชื่อว่า หากอยู่ในแผ่นดินเดียวกันก็หมายถึงการเป็น “คนไทย” ด้วยกัน นอกจากนี้ยังเล่าอีกว่าหากได้ปลดประจำการเมื่อไหร่ เบอร์โทรศัพท์ที่ได้จะลองโทรศัพท์มาพูดคุยสานความสัมพันธ์กันต่อ

ในตอนสุดท้ายของเพลง สะท้อนความไม่เข้าใจใน “สงคราม” ที่เขาต้องมามีส่วนร่วมในภารกิจนี้ว่า “เทือกเขาบูโด ทาบทะเลมื่นไกลมากมาความลับก็ดวงชีวิตที่มอดดับ สังเวยความเชื่อแย้งดินแบ่งฟ้า” ซึ่งเขาไม่รู้ถึง “รากเหง้า” ของ “ปัญหา” ดินนี้ จึงทำได้แค่กอดปิ่นยามดึกขณะที่ใจต้องหวนคำนึงถึงบ้าน

เมื่อลอง ‘อ่าน’ ชุดคำที่ถูกประกอบขึ้นมาในเนื้อเพลงเราก็จะพบกลุ่มคำที่สะท้อนความรู้สึกต่อไปนี้

แปลกแยก : ว่าเหว่, ชีวิตตั้งเรือลอยล่องเล (ทะเล- ผู้เขียน), เดือนหงายดาวตก, เสียงหัวใจครวญ, คิดฮอดบ้าน (คิดถึงบ้าน- ผู้เขียน), เสียงแม่โละหะเห่ ลีกล้วย : ทะมึนไกล, มากมายความลึบเสียง : แขนวนบนเส้นด้าย, มอดดับ, สังกเวยมาตุภูมิ : บ้าน, เมืองนอน, ภูมิลำเนา, กลับบ้าน

เพลง ‘ทบ.2 ลูกอีสาน’ จึงเป็นภาพสะท้อนของคนนอกพื้นที่ที่ไม่ได้มีความรู้เกี่ยวกับความขัดแย้งในสามจังหวัดมากมายนัก อาจเป็นเรื่องราวและภารกิจคนธรรมดาๆ ซึ่งเหมือนกับผู้คนส่วนใหญ่ของประเทศที่ยัง “งุนงง” และไม่รู้ว่าความ “ขัดแย้ง” ไม่รู้ว่าเป็นปัญหาของใครกันแน่ การมาของพวกเขาในระยะเวลาสั้นๆ จึงเป็นภารกิจจำเป็นและหวังเพียงวันหนึ่งจะได้ ‘กลับบ้าน’ เท่านั้น (๕)

เอกสารประกอบการเขียน

http://th.wikipedia.org/wiki/ไผ่_พงศธร

<http://www.komchadluek.net/detail/20100322/53050/สองบทเพลงสร้างสรรค์ย้ำภาพบันนังस्ताเทือกเขาบูโด.html>

เพลง ทบ.2 ลูกอีสาน

อัลบั้ม : ชุดที่ 5 มีเธอจึงมีฝัน

ศิลปิน : ไผ่ พงศธร

คำร้อง / ทำนอง วสุ ห้าวหาญ

เรียบเรียง ศิลาลง อาจสาส์

ต้องจากบ้านนา ถูกเกณฑ์เข้ามากรมทหาร

หนุ่ม ท.บ.2 ลูกอีสาน

มาประจำการชายแดนมาเลย์

บ้านเมืองขัดแย้ง

สายตาระแวงพาให้ว่าเหว่

ชีวิตตั้งเรือลำน้อยลอยเล

แขนบนเส้นด้าย ปลายกระบอกรบ

บ้านเกิดเมืองนอน ที่จำจากจรตอนนี้

ลมตึกโขยมาหิววิ

คงหลับฝันดีกันตลอดคืน

หนุ่มทหารเกณฑ์

ออกลาดตระเวนเสียจนตึกตื่น

เดือนหงายดาวตกเสียงนกกลางคืน

แว่วซอเสียงปี่จากชายเขาไกล

*ในวันดี ๆ ที่ไม่มีสถานการณ์

สาวเว้ายวิกับบ่าวอีสาน

เคยยิ้มให้กันแบ่งปันน้ำใจ

ต่างภูมิลำเนา แต่ว่าเขาก็เป็นคนไทย

ปลดประจำการกลับบ้านเมื่อไหร่

เบอร์ที่น้องให้ จะหมั่นโทรมา

**เทือกเขาบูโด ทาบทะมึนไกล

มากมายความลึบ

ก็ดวงชีวิตที่มอดดับ

สังเวยความเชื่อแยกดินแบ่งฟ้า

อยู่บ่อมน้อยๆ กอดปิ่นยีนยามตีสามกว่าๆ

เสียงโละหะของแม่แว่วมา

หัวใจครวญว่าคิดถึงบ้านเต้

(ซ้ำ **,*)

อยู่บ่อมน้อยๆ กอดปิ่นยีนยามตีสามกว่าๆ

เสียงโละหะของแม่แว่วมา

หัวใจครวญว่า..คิดถึงบ้านเต้